

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . . . K 84—
na pol leta . . . K 42—
na četrt leta . . . K 21—
na en mesec . . . K 7—
Kazenski strošek celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
na celo leto . . . K 15—
na en mesec . . . K 20—

SLOVENE

==== Inzerati: ====
Enostopna poltrivna (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat . . . po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši tiskani 5/9 mm K 4—
==== Poslano: ====
Enostopna poltrivna K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisni listi se vračajo; nevrnjeni listi se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljansko št. 850 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avtr. in obč. 24.707, ogr. 26.511, bonn.-hero. 7563.

Domala vsa Koroška zgubljena.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 5. maja ob 12. uri 50 minut popoldne iz gotovega vira: Vsled nadaljnega pritiska sovražnika, so se naše čete umaknile v smeri proti Pliberku. To mesto še držimo.

LDU Celovec, 5. maja. (DKU) Tiskovni odsek koroškega deželnega odbora javlja nastopno situacijsko poročilo z dne 4. maja ob 14. uri: Odbijalni boji so naše čete privedli na črto: državna meja — Podkorenščica — Stol (kota 2236) — kraj Ljubelj (na koroški strani pod Ljubeljskim prelazom — Baba (kota 1966) — Košutnik (kota 2134) — Frajbah — Drava — kota 347 — južnovzhodno od Laboda — Kurji vrh (1522) — deželna meja do Golovca (Koralpe) — kota 2144. — Situacijsko poročilo z dne 4. maja ob 18. uri: Tekom bojev južno od Drave smo se polastili Apač in Galicije. Dva sovražna napada smo odbili. Naše izgube so neznatne. — Situacijsko poročilo z dne 5. maja ob 8. uri: Naše čete so se snoči na več krajih prekoračile Dravo in prodirajo proti jugovzhodu. Pri večeršnjih bojih pri Podrožici smo uplenili 5 topov in 10 strojnic, nadalje pri Apačah nad 10 strojnic.

Vadljajo za nas.

Kakor doznavamo iz povsem verodostojnega vira, deluje italijanska misija na Dunaju na to, da se — razen okupiranih krajev — pridružijo vse ostale slovenske zemlje kot posebna avtonomna skupina nemško-avstrijski republiki. V tem zmislu da je tudi razumeti svoječasno obežanje koroške deželne vlade o neki posebni samoupravi, ker so hoteli na ta način izvedeti, kakšen utis bi to napravilo na Slovence. Laška misija v Mariboru je baje hotela dobiti stika s Slovenci, a se je njih namera razbila vsled absolutne nepristopnosti na slovenski strani.

(Opomba uredništva: Nemci in Lahi torej že kupujejo z nami. Nemcem gre za to, da pridejo potom nas do morja, Lahom pa, da oslabijo Jugoslavijo z odcepitvijo najnaprednejšega in narodno-gospodarsko največ obetajočega dela in dobijo na drugi strani novonastajajočo pokrajino zaledja in jim tako zagotovijo nadaljnji razvoj in obstoj.)

LISTEK.

Naše narodno gledališče.

V šentpeterskem predmestju so vendali Krpanovo kobilo, ko se je vračala iz gledališča; triumfator se je zibal v hlev, simbol pa je ostal na cesti in smrdi še zmirom . . .

Cankar, Krpanova kobila.

To je bilo še takrat, ko smo po štirih letih krvi, sramotnega suženjstva in ponižanja iskali in našli v nas, kar je najlepše: domovino in ko je razlajeno čuvstvo z gnušom zavrnilo importirano laž, ki je begala po platnu v deželnem gledališču. Takrat ni bilo med nami človeka, ki bi ne verjel svoji neugasljivi želji po lepoti, čisti in iskreni, kakor je bilo čisto in iskreno naše teptano hrepenenje po njej. In našli so se ljudje, ki so vrgli v narod odrešilno besedo: narodno gledališče. Kakor slepec solca, tako se je oklenil narod tega klica, odzval se mu in veroval ob pragu v novo dobo svobode in dela v vstajenje naše dramske umetnosti. S kesom smo se spomnili Krpanove kobila in šentpeterskega predmestja: vse preveč trpljenja je ležalo vmes in oskrbnjenih čuvstev, da bi se bili njenega zopetnega prerodenja.

In obljubili so nam, lačnim otrokom, z mogočno, odtokovsko gesto vse, česar smo tako željno pričakovali: ne več ogabnih dunajskih operet, ne več brezmišelnih, tukilnih burk, ne, razvili so program najresnejše umetnosti, resnične kulture. Toda

Centralno vlado pa ob tej priliki opozarjamo, da bolj pazno zasleduje zunanje-politične zadeve, ki tičejo nas Slovencev. Kajti od rešitve našega vprašanja je odvisno bodoče razmerje med Srednjo Evropo in Adrijo.

Nazadnje bodo prišli Lahi in lansirali v svet vest: Mi damo vsem Slovincem popolno avtonomijo, samo da se združijo z Italijo — in reči moramo, da bi podoben trik pri vladajočih razmerah delal vso čast lakovno-pretkani laški diplomaciji.)

Kmet gre na plan!

Bilo velevažno zborovanje, ko se je včeraj ustanovljala organizacija vsega jugoslovanskega kmeta. Slovenski kmet je dal pobudo za njo, se strnil okrog svoje organizacije v tisočih in tisočih ter je včeraj slovesno prisegel, da je zanjo pripravljen žrtvovati vse. Naš kmet se jasno zaveda, da je sedaj tisti čas, ki ni še dopolnjen, ko bo enotno organiziran oratar svete zemlje slovenske stal v viharju in burji sam na svoji zemlji, ki bo klicala na pomoč. Zaveda se naš kmet, da bo ta usodni čas odločilen za bodoče vekove in da ne bo kos nevarnostim in bojem kmet, ki bi hotel ostati sam, brez organizacije.

Velika misel enotne kmečke organizacije je kmete našla pripravljene. V kratkem času, odkar je padel v deželo prvi klic: v organizacijo! — se je zbralo v tej kmečki vojski na Kranjskem že 15.000 kmetov. Tla na štajerskem so že pripravljena. Ondi že dolgo let deluje in združuje slovenskega kmeta »Slovenska kmečka zveza«, ki se je včeraj po svojih odposlancih udeležila zborovanja Jugoslovanske kmečke zveze. Tako je tudi štajerski slovenski kmet podal roke kranjskemu sotrpni. Tudi hrvaški kmet se zbira v svoji kmečki demokraciji in prihodnje nedeljo bosta na hrvaško-slovenski meji slovenski kmet in hrvaški seljak skupno snovala svojo organizacijo.

Ko je na zborovanju neki govornik omenjal, da se naj za kmečko zakonodajo osnuje posebna kmečka zbornica, kjer bo kmet sam sebi delal postav, tedaj je zaklical kmečki delegat: »Danes je prva seja naše kmečke zbornice!« Ta medklic je zadal jedro. Iz vseh ust kmečkih mož se je čul klic, da je bil zadnji čas, da se je ustanovila kmečka organizacija. In gniljivo je bilo slišati naše moze, ko so govorili o potrebi požrtvovalnega dela za svojo

rešilno organizacijo. Jasno so kmetje izrazili svojo neomajno voljo, žrtvovati svojo udobnost, počitek, trud, delo in napore za razcvit svoje jugoslovanske kmečke zveze. Dejansko so to dokazali premnogi izmed delegatov, ki so hodili peš po 4 do 5 ur in še več, da so prišli do železnice in da so se mogli udeležiti zborovanja. Vse je prevečala resna zavest, da gre za kmetov obstanek in da tu ni prevelike nobene žrtve. »Vse bomo storili, da bo misel Jugoslovanske kmečke zveze zmaga!« je bilo veličastno potrdilo volje stotisočev našega kmeta iz zadnje gorske vasi, do zadnje kmečke hišice. Kajti organizacija kmečkih zvez je izpeljana do zadnjega kotečka naših vasic, kjer pridni kmet neguje svojo mater — zemljo, svojo grudo.

Naš kmet je v dno duše prečinjen resnice: »Ko se stotine organizirajo, ki imajo milijone, se morajo s tem večjo pravico zbirati milijoni, ki štejejo svoje premoženje le po stotakih!« Tiste stotine velikih kapitalistov ne bodo vsiljevale svoje volje našemu kmetu, ki bo organiziran odbil vsak poskus nadvlade jerobstva in diktature v katerikoli obliki in od katerekoli strani!

Stara pravda koraka po deželi. Kmet gre na plan!

Ustanovitev Jugo- slovanske kmečke zveze.

Včersaj dopoldne je bilo v hotelu Union dobro obiskano zborovanje kmet-skih zaupnikov, na katerem se je ustanovila Jugoslovanska kmečka zveza kot osrednja organizacija vseh krajevnih kmet-skih zvez v Sloveniji. Zborovanje je otvoril posl. Ivan Brodar, ki je pozdravil navzoče, naglašal potrebo osrednje kmet-ske organizacije, ki jo dokazuje ravno številna udeležba navzočih. Te zveze smo dosedaj pogrešali. Rabimo osrednje kmet-ske organizacije, ki bo dajala navodila in smernice delovanju krajevnih kmet-skih zvez.

O nalogah Jugoslovanske kmečke zveze je govoril načelnik poverništva za kmetstvo, prelat Kalan, ki je dejal med drugim:

V težkih dneh se ustanovlja Jugoslovanska kmečka zveza. Ako hočemo svoje naloge prav izpolnjevati, moramo gledati

razmere tako, kakoršne so. Ves svet čaka uresničenja miru iz Pariza, ki pa žal ni sposoben dati svetlu zasluženega miru, v katerem bi se mogle urediti razdrapanje razmere, zlasti gospodarske, kar je glavne važnosti za kmetijski stan, ki more le v rednih razmerah prospevati.

Dosegli smo edinstvo države, a nismo še dosegli popolne edinstvenosti, ker so razmere v naših jugoslovanskih deželah tako različne, da bo treba desetletij, preden se popolnoma zenači to, kar je bilo tedaj desetletij ločeno. Naša dolžnost je zato, da po svojih zastopnikih v Belgradu povemo, da so naše razmere popolnoma drugačne kakor one tam doli. Pri nas je samo kmet pripomoček, da tudi industrija nekoliko dela in da vsi dobimo še nekoliko surovin, ki so potrebne za življenje. Sedaj smo vsi politično ujedinjeni, vendar pa moramo gledati na drugi strani, da se nam, dokler trajajo sedanje razmere, zagotovi ona gospodarska samostojnost, da si lahko iz lastne moči opomoremo na višino. S tem ne bomo postali nobeni separatisti. S tem ne hočemo le okrepiti delo za našo državo, s tem pomagamo celi naši državi, ako se hočemo kot njen del gospodarsko ojačiti.

Napovedana je šestdnevna mobilizacija, s katero je zopet kmetijski stan najbolj udarjen. Veliko žrtve je že prenesel kmet-ski stan za vojsko. Mnogo mož in mladeničev bo moralo zopet iti k vojakom, sicer za kratko dobo, vendar pa v času najhujšega poljedelskega dela. Ukaz o teh orožnih vajah ne pozna nobenih izjem pri kmet-skem stanu. Zato moramo naprositi naše poslance, da na vsak način dosežejo, da se vsi tisti kmet-ski gospodarji, ki so edini možki na svojem domu, oproste orožnih vaj, kajti vojak ne bo živel samo od puške in smednika, pač pa od vsakdanjega kruha, ki mu ga bo pridelal edino-le kmet. Naše meje so v resnici ogrožene, ampak tudi naši kmet-ski domovi so ogroženi.

Druga rana na kmet-skem gospodarstvu so davki. Pri nas imamo davčne razmere, ki postajajo vedno silnejše in občutnejše. Tudi glede davkov so razmere pri nas popolnoma drugačne kot pa v Srbiji ali na Hrvaškem. Gospodje, ki so prišli iz Hrvaške in Srbije pripovedujejo, da tam razmeroma malo davka plačujejo. Davke v državi plačujemo najredneje mi. In da bi morali plačevati večje davke kot drugi državljani, gotovo ni pravično. Zato

stal bogatejši 26.000 K, tedaj se je ob tem vsebinskem in glasbenem izroduku najslabše, toli zasovražene dunajske operetne fabrike ponudilo šentpetersko predmestje, zaigralo v sebi vsa leta strahote in trpljenja in vendalo Krpanovo kobilo.

A to se ni vse. Naša drama je dobila lasten dom, listi in domovina so bili vstavljeni od te nove hiše slovenske umetnosti, ob tem novem kulturnem domu. Zdaj se bo šele razvijala naša drama, zdaj bomo vzgajali nato publiko in iz tega, doslej nemškega gnezda bo vscvetela zdrava, silna slovenska dramatika, ki so nam jo do vsej ubijali pohlepni tuji. Toda komaj je zamrl v operetnem gledališču zadnji spev Ofeleje, komaj je poslednjičkrat kriknila majka Jugovičev ob mrtvem sinu, je spoznalo šentpetersko predmestje lažnivost svojega resenja in upanja in se sramovalo Tagomera. Za zasovraženo in šlo po Krpanovo kobilo, da je slovensko umetnodelo v novem, tako lahko priporočnem hramu umetnosti. Vsa napor nezavolje in kulturnih sovražnikov, da bi ji zapeli duri vsaj v ta novi hram naše Talije, je bil zaman. Občinstvo se je zavedlo iz kulturne omame in spoznalo, da slovenske dramatične splošne traba ni, da ni treba ne drama, ne tragedij in ne slovenskih pisateljev. In dodiveli smo, da so strahovi z grozo strašili par vedarvov po praznem parterju in begali po mračnih ložah, sprevideli smo, da Tagomer sploh ni naš junak (kdo je bil tisti, ki nam je bil to natvezal?) in da se je občinstvo polnivilo po petnajstih ulicah, v družbi span-skih muh in s praznovanjem revolucijskih zvez in se besedno izkazovalo naravnosti.

In ob tem doživljanju je vstala v imenu kulture Krpanova kobila in dejala: »Če brli v vaši duši še vsaj plamenček vesti, morate pritrditi, da smo iz razvalin zgradili novo trgovsko — ne! pardon — kulturno podjetje, ki ga s ponosom lahko pokažemo vsemu svetu!« Da je govorila resnico, je publika priznala z burnim pleskanjem. Toda kljub temu se še dolo »mnogoteri nespametni ljudje, ki očitalo Govekarju (tudi jaz sem bil nespameten in sem mu očitaj), da vedomo izrablja instinkte šentpeterskega predmestja, slovenski kulturi v kvar in oviro. In vodstvu slovenskega gledališča očitalo tisti nespametni ljudje, da ravna brez razuma, brez cilja in smotra, in da se lovi za instinkti šentpeterskega predmestja kakor pijanec za klobukom. To so pač nespametni ljudje, ki ne vedo, da je šentpetersko predmestje zelo veliko, da sega od Drave do Adrije. In nadalje tudi ne vedo, da slovensko gledališče ne stoji v pustini, temveč da je del živga telesa; del se ne sme razvijati hitreje in ne drugače kakor se razvija telo: slovensko gledališče mora ostati za zdaj pod kobilo: vsak višji razvitek bi bil nezdrav, razvit del bi lovil simetrijo telesa in kdo bi privoščil svojemu narodu elefantizma?»

In Ivan Cankar se meni, nespametniku, smehla iz Omega sveta in nadaljuje: »Kar se gledišča tiče, bi ga lahko spreminili v cirkus: zadnjič sem videl desirane pse — zelo kratkocasi so bili in šentpetersko predmestje bi bilo odarano. Na prazne police v hramu bi bilo treba postaviti Krpanovo kobilo: na obe strani zaradi simetrije.«

Antoni R.

bi prosili naše poslance, naj izposlušajo zakon, s katerim se bodo davki izenačili. Ako imamo iste pravice, moramo imeti tudi vsi iste dolžnosti. Osebnega dohodninskega davka n. pr. v Srbiji ne poznajo. Če pa ta osebni dohodninski davek ostane, naj se uveljavi za vso državo, kajti ako se bo povsod pobiral, se bo tudi lahko razmeroma znižal. Naš dohodninski davek pa je krivičen, ker se pobira že od najmanjšega dohodka letnih 1600 kron. Pri kmetu se ceni dohodnina navadno tudi popolnoma napačno, ker se ne dela razlika med gospodarskim in čistim dohodkom. Pa tudi radi tega, ker je padla vrednost, bi se moral povišati z ozirom na dohodev dohodninskega davka eksistenčni minimum 5- do 6krat na 8000 do 10.000 K. Naloga naših poslancev je, da stavijo v parlamentu potrebne predloge. Pa deželne naklade? Dežele so prenehale, in tako bi moralo prenehati tudi pobiranje deželnih doklad, oziroma bi se to moralo izenačiti. A dalje. Poverjeništvu za kmetijstvo je naročilo na Češkem za naše čebelarje, ki jim preti nevarnost, da jim poginejo vse čebele, tri vagone sladkorja, za katerega je plačalo 100.000 K. Za tovarnino je plačalo 17.000 K, za carino pa 33.000 K našemu carinskemu uradu! Za stvar, ki je tako pomembna za važno panogo našega narodnega gospodarstva, nam dela oblast take težave, da računa celo ogromno carino. Seveda smo se pritožili, toda značilno je za naše razmere.

Ko se je dovolila prosta kupčija iz Belgrada, so cene sicer nekoliko poskočile in kmet je bil nekoliko odkodovan za velike krivice, ki jih je moral pretrpeti. 40 milijonov kron znaša razlika med cenami, ki jih je prejšnja avstrijska oblast plačevala naši deželi za živino, in onimi v nemških deželah. Za ta denar smo bili oškodovani od avstrijskih oblasti in bi ga morali sedaj po vsej pravici zahtevati nazaj.

Veliko in težavno vprašanje je vprašanje lesne trgovine. Pripravljajo se velike množine lesa, ki se bo sekal. Vprašanje lesne trgovine se bo zlasti razvilo tedaj, ko se bo rešila agrarna reforma. Ampak danes že vidimo, da se pojavlja veliki kapital, zbirajo se mogotci v velike družbe, ki bi si polagoma prisvojile monopol v lesni trgovini. Veliko težav so nam delali pred vojno Italijani, sedaj pa nam prete tudi z druge strani. Hrvatski judje snujejo pri nas cele pisarne za lesno trgovino, ki obljublajo sedaj sicer visoke cene za les, pozneje pa, ko bi dobile gozdove v roke, bi začele pritiskati. Zato je treba organizirati tudi posestnike gozdov v vseh krajih, da bomo mogli tudi takim družbam pokazati moč. Naloga Jugoslovanske kmetijske zveze bo, organizirati vse kmete tako, da bodo mogli s svojo zemljo in svojimi pridelki razpolagati po svoji volji.

Kar se tiče agrarne reforme, smo prišli tako daleč, da se bo za to stvar osnovalo posebno poverjeništvu. Zaradi te stvari so precejšnje težave med strankami. Pristaši JDS hočejo postaviti na čelo tega poverjeništvu uradnika. Mi smo zato, da bi bil na čelu agrarne reforme pri nas agronom kot zastopnik kmetijstva. Lahko bi bili potem uradu prideleni tudi juristi ali drugi uradniki, a vsekakor bi mu moral načelovati agronom, ki se razume na kmetijske potrebe. Ako se ne bo vlada na to stališče postavila, potem z njo znanprej ne moremo več sodelovati. Jaz sem predlagal, da se poverjeništvu za agrarno reformo dodelijo tudi zastopniki poljedelstva in da se komisijam, ki bodo delovale v posameznih okrajih, pritegnejo tudi zastopniki kmetov onih krajev, ki razmere najbolj poznajo. Le ako se bo tako sestavilo poverjeništvu za agrarno reformo, bo lahko pravilno in nepristransko postopalo.

Samo dotaknil sem se nekaterih vprašanj, ki so najbolj pereča. Kolikor bolj se bo razvijala industrija, toliko bolj je potrebno, da se okrepi kmetijski stan, ki se bo moral tudi posluževati vseh tehničnih sredstev, ako bo hotel vršiti v polni meri svojo nalogo. V tem zmislu pa je treba pouka,kušenj, shodov, velike, močne organizacije vseh kmetov. Naša dolžnost je, povedati vsem sosedom, da je samo v ednosti kmetijskega stanu rešitev. Ako se boste stanovno organizirali, ne boste po svojem krščanskem mišljenju delali drugim krivice. Ako hočete biti steber države in ako hočete biti za svoje delo vsaj plačani kakor zaslužite, potem si morate poiskati mesta v svoji organizaciji.

V tem zmislu vas pozdravljam z veseljem, kajti ravno v teh dneh je naš načelnik dr. Korošec hodil v istih poslih po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, kjer so se tudi osnovala velike kmetijske jugoslovanske stranke. Mislim, da se bo skupnemu delu posrečilo napraviti organizacije, kjer ne bo samo videti besed, ampak tudi sadu.

Govoru je sledilo živahno odobravanje, nakar se je vnela debata, v kateri so razni govorniki slikali težkoče kmetijskega stanu. Nato je govoril

Dr. Mohorič

o smereh bodoče agrarne politike.

Kake naloge bo imela Jugoslovanska kmetijska zveza pri sedanjih razmerah? Ene naloge za takojšnjo in bližnjo bodočnost, za danes in jutri. Mislim pa moramo tudi na to, kako bo Jugoslovanska kmetijska zveza upravljala svoje naloge v bodočnosti. Na jasem si moramo biti glede bodočnosti slovenskega kmeta sploh, ker pravijo, da je za slovenskega kmeta prišel konec. Pravijo, da je v Banatu in Slavoniji zemlja veliko bolj rodovitna kot pri nas, da se tam kmetu ni treba toliko truditi pri obdelovanju zemlje kot pri nas, da se slovenskemu kmetu ne bo več izplačalo gojiti pšenice, ker jo slavonski kmet ceneje pridelja. Ze pred vojsko se je videlo, da kmet ni mogel svojih delavcev tako plačevati kakor so jih po tovarnah in rudokopih, dasi prej še ni imel konkurence. Naša zemlja ni tako ugodna za obdelovanje in tudi za rejo prašičev in goveje živine so drugod ugodnejše razmere. Prašiče pasejo celo leto in jih ne negujejo tako kot pri nas. Od vseh strani pa trdijo, da ima bodočnost industrija, četudi trenutno radi razmer z Nemško Avstrijo ne dobimo surovini, vendar pa bo uspevala, ker imamo silno mnogo vodnih sil. Ker ima Slovenija najboljše pogoje za razvoj industrije, se bo gotovo tudi razvila, zlasti ker ne bo imela konkurence iz Nemške Avstrije. Zato pravijo, da se bo pri nas razvila živahna industrija, kmetijski stan pa bo izginil. Zato je treba, da smo o tem na jasem.

Ne gre, da se pri posameznih izdelkih, ki prihajajo na trg, gleda samo na ceno, ampak tudi na kakovost. Ako primerjamo našo živino s srbsko, moramo reči, da je vse kaj drugega kakor tam doli. Če primerjamo švico z našo deželo, vidimo, da znašajo stroški za živinorejo v Švici veliko več kot pri nas. Tam je živina še enkrat dražja kot pri nas, vendar pa smo jo radi kupovali, ker je bila boljša. Zato moramo gledati, da bomo gojili še boljše živino kot doslej, boljše pasme, da bomo lahko preskrbovali s plemenitimi živino Hrvaško in Srbijo, da ne bo treba Hrvatom in Srbom kupovat jo v drugih krajih.

Isto velja tudi glede raznih drugih pridelkov. Res je, da naša zemlja ni tako rodovitna kot tam doli. Res pa je tudi, da je slovenski kmet najbolj sposoben. Edino slovenski kmet je sposoben, da pridelja pridelek boljše vrste. Ako se bo industrija bolj razvila, potem bo ravno industrija ona, ki bo iskala boljših pridelkov. Tudi ne bo mogla industrija dobivati vseh kmetijskih pridelkov iz Banata in Slavonije, ker je ravno znano, da ravno pridelki boljše vrste ne prenesajo dolgih transportov. Zato bo naš kmet lahko izhajal. Naši kmetje so tudi v tem pred onimi iz Slavonije in Banata, ker imajo precejšnje gozdove. Iz teh gozdov bodo dobivali lepe dohodke. Treba je gledati, da naš les ne bo šel iz dežele neobdelan. Treba je, da ta les že obdelamo doma, da ostane za služek doma in da ne bo šel na tuje. Treba je, da dobimo dovolj domače industrije, ki ima najboljšo podlago v našem lesu. Treba nam je razširiti v veliki meri domačo obrt, zlasti lesno obrt.

Imamo pa tudi druge pogoje, ki nam dajejo prednost. Imamo naravne vodne sile, ki jih potrebuje naša industrija. Te vodne sile pa moramo v prvi vrsti izrabiti za kmetijske stroje, moramo porabiti kmetu v prid. Ako se v naših krajih razvije lepa industrija, naj ne bo to vzrok, da bi kmet popustil. Treba je kmetu s tem računati, da se bo moral prilagoditi razmeram, da bo mogel pridelati boljši pridelek, ki ga drugim še ni mogoče. Zato je treba rabiti tudi vse tehnične pripomočke, da bo naš kmet še bolj napredoval.

Slovenski kmet je dosedaj trpel največ pod oderuštvo, ker je bil vsakdo na to navezan, kar kupi in proda. Med vojsko so se razmere poslabšale, ker je vlada podpirala le trgovce, kmeta pa tlačila. Ze pred vojsko je kmet dobival najslabše blago, med vojsko pa je trgovce skrival blago, kadar se mu je poljubilo, in ga podražil, kadar se mu je zdelo. Značilno je, da se je ravno v zadnjih časih pojavila v popolnoma kmetijskih krogih zahteva po konsumnih društvih. Res je, da se zavedamo, da je to zelo kočljiva stvar, ker je treba poznati blago in cene svetovnega trga. Kmet nima časa, pečati se s temi stvarmi, ker je njegovo delo pretežno, gotovo pa je, da bo treba naše šole preurediti tako, da bodo izrabile naš kmetijski naraščaj tako, da bo znal tudi trgovati. Našemu kmetu ne zadostuje v sedanjih časih kmetovanje, treba mu je tudi biti dober trgovec. V bodočnosti bo živel naš kmet v deželi, kjer se bo razvijala živahna industrija, vsled česar bo potreba še večja, da bo znal naš kmet dobro trgovati in kupovati. Jugoslovanska kmetijska zveza si mora zato postaviti nalogo, da tudi v tem pogledu organizira kmeta v nakupovalnih združenjih. Tudi naše šolstvo se mora ozirati na nove potrebe časa in zato je tudi povsem upravičena zahteva, da so pri šolskih svetih zastopniki kmetijskih staršev.

Treba je misliti ne samo na vsakdanje in politične naloge, ampak tudi na ves razvoj našega gospodarskega položaja, da bo Jugoslovanska kmetijska zveza znala za pot in cilje kmetijskih težej in da bo opozorila državo na to, da stori vse, da ne bo noben del kmetijskega stanu trpel škode. Država mora iti kmetu v vseh ozirih na roko. Če imamo res bogastvo v deželi, naj pride v enaki meri v prid našemu kmetu, za napredek in razvoj kmetijskega stanu, za boljši pridelek. Dolžnost države je, da ustanovi zavarovalnico za nezgode pri živini, da poskrbi glede živinozdravništva, da ne bo kmetiskemu stanu nedostopno, ker je predrago. Treba je tudi poskrbeti, da se to znanje popularizira, da si kmet v sili tudi sam pomaga. Uvedejo se naj tudi tečaj za cepljenje prašičev. H sklepu še enkrat: Treba boljših pasem, boljšega pridelka, a predvsem zavarovalnice za živino, da kmet pri gojitvi dragih pasem v slučaju nesreče ne bo imel prevelike izgube.

Če se bo to zgodilo, se bo naš kmetijski stan preporodil. Stopil bo v boljšo bodočnost, ako bo znal vedno pravo pot.

Po debati je poročal tajnik V. L. S. dr. Kulovec

o organizaciji Kmetijskih zvez:

19. februarja je imelo strankino vodstvo sejo, v kateri se je naročilo načelnstvu, naj izvede organizacijo Kmetijskih zvez. Pod avstrijskim režimom se politične organizacije niso smele združevati v osrednje zveze. Po sedanjih postavi pa je to dovoljeno. Sedaj imamo že 28 okrajnih Kmetijskih zvez organiziranih. Ker je tudi delokrog posameznih okrajnih Kmetijskih zvez mnogokje prevelik, so se začele snovati tudi podružnice, da bi misel kmetijskega združevanja prodira v slednjo kmetško hišo. Teh podružnic je sedaj že 50. Korak za korakom gremo dalje in naša misel prodira med kmete. Ako pravi »Slovenski Narod«, da zastopa najmočnejšo stranko, ne moremo drugače, kot da se nasmehujemo, ker vemo že danes, da bi ta najmočnejša stranka pri volitvah po večinskem sistemu ne dobila niti enega poslanca pri nas, če se volitve izvedejo po večinskem načelu. Ko smo sklicali ta občni zbor, smo imeli namen, strniti kmetijske vrste. Organizacijo je treba izvesti, da bo na poziv Jugoslovanske kmetijske zveze, prišlo v Ljubljano ali kamorkoli na desettisoče kmetov, kadar bo to zahtevala njih potreba. Dosedaj je organiziranih 15.000 kmetov, v teku enega leta bomo izvedli organizacijo in na prihodnjem občnem zboru upam, da ne bo zastopanih samo 15.000, ampak 100.000 kmetov. Naša organizacija se širi že preko mej Slovenije. Prihodnje nedeljo se ustanovi Kmetijska zveza, ki bo obsegala že del Kranjske in Hrvaške. V okolici Zagreba so se že ustanovile Kmetijske zveze, ki nosijo ime seljaške demokracije. Potem bo misel kmetijske organizacije prodirala dalje med naše južne brate. V sedanjih burnih razmerah se ne bomo dali terorizirati od par ljudi, ako hočemo, da nastopi čimprej red in mir dela. Pustimo osebnosti na strani. Delajmo na to, da bo mogel načelnik Jugoslovanske kmetijske stranke stopiti pred oblast in reči: Za menoj je več 100.000 mož, ki ravno tako mislijo kakor jaz.

Volitve.

Kot načelnik Jugoslovanske kmetijske stranke je bil soglasno izvoljen poslanec Ivan Brodar med živahnim odobravanjem.

V odbor so bili izvoljeni: kot podnačelnik posl. Pišek, predsednik štajerske Kmetijske zveze; kot odborniki: Fr. Karpe (župan, Moste); Franc Grebenc (Dol. Laze); Bonač (Begunje); Janez Antončič (Dole pri Temenici); dež. poslanec Brenčič (predsednik Kmetijske zveze na Vrhniki); Jožef Mrak (Podgorje); dr. Mohorič; Burger (Hrašče); Iskra (Hlebce pri Radovljici); župnik Tekster (Višnja gora); kot namestniki: Jožef Miklavc (Podmolin); Karel Zaplotnik (Zlatence pri Motniku); Ant. Debeljak (Reka pri Vel. Laščah); Jevnikar (Št. Vid pri Zatičini); Stanovnik (Horjul); Fr. Borc (Šmarca); dež. posl. Finžgar (za radovlj. okraj); Ant. Globelnik (Bršljin); župan Bajuk (Drašiče); Jos. Gale (Trebeljevo); dež. poslanec Kopal (Gabrijele); Ant. Turk (Cerknica). Takoj po zborovanju se je vršila odborova seja, pri kateri sta se kooptirala v odbor sledeča dva člana: Anton Cvenkelj iz Ljubnega in Puntar iz Unca. Odbor se je sestavil sledeče:

Ivan Brodar, poslanec, načelnik;
Franc Pišek, poslanec, 1. podnačelnik;
Miha Iskra, Hlebce pri Lescah, 2. podnačelnik;
Franc Karpe, Moste, 3. podnačelnik;
dr. Jaka Mohorič, tajnik;
Janez Antončič, Male dole pri Temenici, tajnikov namestnik;
Jože Miklavc, Podmelnik, blagajnik;
Jože Burger, Hraše pri Smledniku, blagajnikov namestnik

V vodstvu »Jugoslovanske kmetijske zveze« so vsi zastopniki okrajnih Kmetijskih zvez.

Resolucije.

Po končanih volitvah so se soglasno po daljši debati sprejele resolucije, ki se odposiljejo tudi deželni vladi.

1. Vsled najnovejših dogodkov na Koroškem je slovensko kmetstvo ljudstvo tamkaj izpostavljeno najhujšemu trpljenju ter obsojeno na narodno in gospodarsko smrt. Pozivamo deželno in osrednjo vlado, da brez odloga stori svojo dolžnost. Slovenski koroški kmetje so sestavni del naše države in dolžnost države je, da jih brani.

2. Sprejeta je bila dalje tudi protestna resolucija proti zasedanju slovenske zemlje po Italijanih.

3. Zahtevamo, da se naše denarno stanje (valuta) hitro uredi.

4. Za zboljšanje naše valute naj se izvede hitro davek na vojne dobičkarje.

5. Osebna dohodnina naj se prične z dohodki 10.000 K in ne z 1600 K.

6. Pri agrarni reformi (razdelitvi veleposestev) naj se upoštevajo potrebe malih kmetov, kajzarjev in kmetijskih delavcev.

7. Zahtevamo kmečko zbornico, ki imej odločilni vpliv na zakonodajo in upravo.

8. Zahtevamo, da pride v višji šolski svet tudi zastopnik kmetov in krščanskih učiteljev.

9. Zahtevamo, naj se hitro sklene zakon o novem volilnem redu s proporcem, da se bodo mogle volitve vršiti takoj po sklepu miru.

10. Zahtevamo sklicanje pokrajinskega zbora.

11. Cepljenje prašičev naj dobijo v roke v tem izurjeni kmetje; upeljejo naj se za to posebni tečaj, a že sedaj izurjeni fantje naj izvršujejo ta posel. Cepivo mora preskrbeti država.

12. Ustanovi naj se takoj »Zavarovalnica za živino«.

13. Železniški tarifi naj se znižajo.

14. Davki naj se izenačijo, kmet plačaja samo en davek.

15. Židom se mora prepovedati vsaka trgovina v naših zemljah.

16. Vojaška oblast naj skrbi, da se bo do kmetiskim možem in fantom, ki so vojniki, v največjem možnem obsegu dovoljevali dopusti, oziroma oprostitev.

Vprašanje krivde.

Ljubljanski dopisni urad objavlja dne 5. maja nastopni odgovor predsednika deželne vlade za Slovenijo, dr. Janka Brejca, na odprto vprašanje, katero je bil na predsednika naslovil poverjenik Albin Prepeluh v ljubljanskem »Napreju« z dne 5. maja: Čudno je, da se krivec koroške nesreče išče doma, namesto da bi se iskal tam, kjer je, pri sovražniku, ki je napadal začetkom januarja, ki je po sklenjenem premirju brez prenehanja z vsakdanjim celo artiljerijskim ognjem nadaljeval napade na naše čete, ki je vso Koroško mobiliziral zoper nas, ki so mu na pomoč prišle tudi čete iz Tirolske, iz Solnograške, z Dunaja in iz Gradca in ki je, potem ko je bil zbran, z vsemi silami udaril na nas in nas res tudi potisnil nazaj. Ze potek dogodkov kaže, da tu o kaki drugi krivdi ne more biti govora, nego da smo bili pač vojaško preslabi, da bi tak naval vzdržali. Javno mora biti vsakomur, da niti deželna vlada, niti kak njen član ne more biti odgovoren za vojaški neuspeh na Koroškem, ker danes pač že vsakdo ve, da z vojaštvom ne razpolagajo niti deželna vlada, niti posamezni njeni člani. Vojaštvo je od deželne vlade neodvisno, ne sprejema od nje niti ukazov, niti prepovedi. Tudi nima deželna vlada nobene ingerence na vojaške dispozicije in ni odgovorna za to, da je bila koroška meja v primeri z večkratno nemško premočjo preslabo zavarovana, kakor bi ne bila njena zasluga, če bi bil nemški naval vojaško odbit. Krivično in nespametno je tedaj, iskati »krivce« v krogih deželne vlade in razburjati javnost s sumničanjem, kojega neopravičenost vsak otrok lahko izprevidi. Deželna vlada ima gledé na koroške dogodke le še to pripomniti, da je že skozi več mesecev vsled neprestanih prošenj in apelov iz Koroške prosila centralno vlado in vojaške oblasti, naj storijo konec trpljenju koroških Slovencev. Te prošnje je zastopala povsodi in se v tem oziru lahko sklicuje na tozadevne razprave celokupne deželne vlade. — O kakem dogovoru med koroško deželno vlado in italijansko okupacijsko oblastjo mi pa ni ničesar znanega.

Nižjeavstrijske deželne volitve.

LDU. Dunaj, 5. maja. (DKU.) V nižjeavstrijsko deželno skupščino je bilo izvoljenih: Na Dunaju 40 socialnih demokratov, 22 kršč. socialcev, 1 nem. nacionalc, 4 češki soc. demokrati in 1 judovski nacionalc. Na deželi pa 20 soc. demokrati.

tov, 26 kršč. socialcev in 6 nemških nacionalcev.

Socialni demokrat — dunajski župan.

LDU. Dunaj, 5. maja. (DKU.) Kakor poročila »Morgene«, je imela večerajšnja volitev v dunajski občinski svet nastopni izid: 99 socialnih demokratov, 50 krščansko socialcev, 9 Čehov, 3 nemških nacionalci, 2 židovska nacionalca in en zastopnik liberalne meščanske stranke. — »Sonn- und Montagszeitung« piše zopet, da je bilo izvoljenih 100 socialnih demokratov, 51 krščanskih socialcev, 7 Čehov, 3 nemških nacionalci, 3 židovski nacionalci, 1 mandat pa da še ni zaseden. — Volitve v deželno zbornico so pokazale isto razmerje med strankami. Socialni demokrati bodo tedaj v deželni zbornici in v dunajskem občinskem svetu imeli absolutno večino. Volitve so se vršile popolnoma mirno. — Posledica teh volitev bo predvsem, da preide dunajska občinska uprava v roke socialnih demokratov. Predvsem bodo izvoljeni za župana in za oba podžupana socialni demokrati. Nato pridejo na vrsto tudi različni ravnatelji velikih dunajskih mestnih podjetij. Po odstopu dr. Weiskirchnerja bo najbrže sedanjí podžupan Reumann izvoljen za župana. Ker je Reumann že star, ima ta izvolitev samo formalno vrednost, Reumann bo takoj po izvolitvi zopet odstopil. Na njegovo mesto pride Emmerling, za podžupana pa hočejo izvoliti Maksa Winterja. Emmerling je glavni upravitelj »Arbeiter Zeitung«, Winter pa urednik tega lista.

Mirovni posvet.

Jadranskega vprašanja se ogibljejo.

LDU Curih, 5. maja. (ČTU.) Zastopnik Švicarske brzojavne poročevalnice v Parizu poudarja, da se oficijelno skrbno ogiblje razprave o jadranskem vprašanju, odkar je izbruhnil spor z Italijo, čeprav to vprašanje nadvladuje diplomatski položaj. Dosedanji trud, izenačiti nesoglasje med Italijo in Ameriko, se je razbil ob trdovratnem vstrajanju Wilsona na svojih načelih.

Nemčija se bo podvrgla.

LDU Berlin, 5. maja. (ČTU.) Berlinski zastopnik »Newyork World« je izjavil v pogovoru z merodajno osebo, da se hoče Nemčija podvreči vsem teritorialnim pogojem, ki jih stavlja Wilson v mirovnem dogovoru.

Belgija zapusti mirovno konferenco?

LDU Bruxelles, 5. maja. (ČTU.) Ministrski svet je bil v soboto in nedeljo pod predsedstvom kralja zbran v Laaken. Pri seji so bili navzoči člani kabineta, vsi državni ministri in belgijski delegati na mirovni konferenci. Razmotrivali so o vprašanju ali naj belgijski delegati podpišejo mirovni dogovor, ali naj takoj zapuste konferenco. Po končanem posvetovanju je izjavil ministrski predsednik, da je položaj jako resen in da so obljube, ki so se dale Belgiji, ostale obljube.

Protí združitvi Nemške Avstrije z Nemčijo.

LDU Berlin, 5. maja. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Ztg.« poroča iz Pariza: Načelniki treh velesil so sklenili Nemčiji v mirovnem dogovoru izrecno prepovedati združitve z Nemško Avstrijo, ki naj postane nevtralna republika. Brest-litovski in bukareški mir se razveljavita, Rusiji se načelno pripozna pravico do odškodnine za škodo, ki jo je utrpela začetkom vojne.

LDU. Dunaj, 4. maja. (ČTU.) Sklep sveta trojice, po katerem bi se Nemška Avstrija nevtralizirala in stavila pod varstvo zveze narodov, je vzbudil v vseh političnih krogih veliko pozornost. Vladni krogi so izjavili, da hočejo počakati s svojo sodbó. Vendar se lahko z gotovostjo sklepa, da je bil večerajšnji komunike drž. urada za zunanje posle glede vprašanja nemške južne Tirolske sklenjen pod vplivom vsak časa pričakovanih sklepov. V merodajnih krogih menijo, da bo prva posledica takega sklepa entente odstop državne tajnika za zunanje posle dr. Bauerja, ki se vsled svoje politike brezpogojne priklonitve Nemške Avstrije k Nemčiji ne more pogajati glede nevtralizacije. Razmotrivali so tudi že vprašanje naslednika. Naravno je, da je to vprašanje v sedanjem času zelo težavno. Menijo pa, da bo po odstopu dr. Bauerja njegov namestnik dr. Klein vodil pogajanja. Dr. Klein se do sedaj v zunanjih političnih zadevah še ni izpostavil.

Pameten glas.

LDU Versailles, 4. maja. (DunKU.) »Populaire« protestira v ostrem članku proti osvojevalni lakoti, ki se dandanes prikriva z narodnim pravom in piše: V imenu narodnega prava hočejo naši aneksionisti anektirati na milijone Nemcev, italijanski ekspanzionisti hočejo podjarmiti na stotine Dalmatincev, Rumuni in Čehoslovaki pričnejo skupno operacijo proti Ogrski. Bukareška vlada, ki je bila v letih 1916. in 1917. proti nemškoavstrijsko-belgarekemu imperializmu, se vede danes skrupulozno.

Ljudska Stranka v Bosni.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Sarajevo, 5. maja. Na povratku iz Splita je obiskal ministrski podpredsednik dr. Anton Korošec Sarajevo, kjer je imel 2. maja zaupni sestanek sarajevskih Hrvatov. Dr. Korošec je poročal o zunanjem položaju in o strankah naše države. Dr. Milan Maraković je nato razpravljaj o programu Ljudske Stranke za Bosno in Hercegovino. Nato je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija: Hrvati mesta Sarajeva, zbrani na zaupnem sestanku dne 2. maja sprejmejo program hrvatske ljudske stranke kot svoj program in izjavljajo, da hočejo glasovati za kandidate te stranke. Odbor naj izdela načrt za organizacijo stranke v pokrajini. Parlamentarno zastopstvo te stranke mora biti edino z isto stranko po drugih deželah. — Po zborovanju so priredili dr. Korošču velike ovacije.

Sarajevo, 5. maja. Sarajevska svetna in redovna duhovščina je na konferenci z dr. Koroščem sprejela sledečo resolucijo:

Sarajevska svetna in redovna duhovščina, zbrana na sestanku dne 2. maja, izjavlja, da soglašja z načeli S. L. S. Ustanoviti hoče v edinstvu z lajki enako stranko za Bosno in Hercegovino. Glasovala bo samo za kandidata te stranke. Zahteva, da zastopniki Hrvatov iz Bosne in Hercegovine skupno s somišljeniki iz Slovenije ustanove en klub v parlamentu. — Na sestanku je bila zbrana vsa sarajevska svetna in redovna duhovščina s škofom dr. Saričem in provincialom Vidovičem na čelu.

Muslimani in Ljudska Stranka.

Sarajevo, 5. maja. Tukajšnja »Jugoslavija« poroča, da muslimani z veliko simpatijo zasledujejo razvoj hrvatske Ljudske Stranke. Ni izključeno, da bo prišlo do skupnega postopanja katoliških Hrvatov in muslimanov v parlamentu in zunaj njega. Dr. Korošec je stopil v stik s predstavitelji muslimanov. Uspeh je povoljen. Razgovori se bodo nadaljevali.

Italija in mir.

LDU Berlin, 5. maja. (DunKU.) »Deutsche Allgemeine Ztg.« javlja iz Versailles. Glasom pariških listov pride mirovna pogodba najbrž danes v tisk, vendar se vnovič opozarja, da se izročitev zakasni do konca tedna. Svet trojice se bo danes bavil z italijanskim vprašanjem. Prerešetava jo poziv na Italijo, da se zopet udeleži mirovne konference. Dejstva, da vlada med zavezniki needinost, da združena kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev od posameznih zaveznikov držav še ni priznana, in da so Nemci o vsem tem poučeni, napravlja v Parizu jako neugoden vtis. Vendar pa more ententa iz večerajšnjih korakov nemške delegacije razvideti, da ni pripravljena čakati tu v brezdelici in da se tedaj priporoča nujna rešitev.

LDU Pariz, 4. maja. (DunKU.) Svet trojice je povabil Italijo, da se udeležuje seji mirovne konference. Povabilo je izdano v takem tonu, da se Italija po splošnem mnenju odzove.

LDU Pariz, 4. maja. (Brezžično.) Francoski ministrski svet je danes dopoldne zboroval, da vzame na znanje končnoveljavno oblikovanje mirovne pogodbe. Seja se je začela z obširnimi ekspozicijem o splošnosti mirovne pogodbe.

Razna poročila.

Budimpešto bodo branili.

LDU Budimpešta, 5. maja. (ČTU.) Velik del prebivalstva je navzile strogimskim odredbam pripravljen se na vsak močó način upreti terorju vpoklicanja. Kljub temu namerava Bela Kun tudi še danes braniti Budimpešto, čeprav je velik del delavstva proti boju. Kun noče opustiti Budimpešte brez boja. Vsled poročil s fronte vlada velika potrtošt.

Boji v Monakovem.

LDU Berlin, 5. maja. (DunKU.) O očiščevalni akciji v Monakovem poroča »Lokalanzeiger« dne 4. t. m.: Navdušeno pozdravljane po prebivalstvu so večeraj vkrakale tukaj nove čete. Doslej je bilo 150 mrtvih in okoli 900 ranjenih. Aretirali so več nego 5000 oseb.

LDU Berlin, 5. maja. (DunKU.) »Lokalanzeiger« poroča iz Monakovega: Med onimi, ki so jih ustrelili po prekem sodu, je tudi komunista Sontheimer. Višji poveljnik rdeče armade Engelhofer, ki so ga ustrelili pri poizkušnem pobegu, je bil 21 letni mornar in dezerter; po zaroti mornarjev v času, ko je bil Mihaelis kancler, se ga obsojili na smrt. Engelhofer je bil tudi že prej na Bavarskem eno leto v prisilni delavnici kot kaznjeneec. Strašne rane na glavih ustreljenih talcev so posledice strelav, ki so bili oddani iz bližine. Pohabljeni ni bilo opazovati. Povelje za usmrnitev sta dala poveljniki Seidel in njegov namestnik

Hausmann. Le-ta se je sam ustrelil, ko so ga hoteli prijeti. Seidla je množica ubila.

Tihotapstva z vrednostnimi papirji.

LDU. Konstancja, 3. maja. (ČTU.) Švicarske banke ne vedo, kaj naj napravijo z mnogimi vlogami, ki jim prihajajo iz Nemčije in z ozemlja bivše Avstrije. Govori se o 35 milijardah, ki so vložene v švicarskih bankah. To je zelo verjetno, ker je mejna obramba zelo nedostajna.

LDU. Berlin, 4. maja. (ČTU.) Iz Bregeence poročajo: Te dni so predarški tihotapci utihotali v Švico vrednostne papirje v skupni vrednosti 14 milijonov kron in jih deponirali v banki v St. Gallenu.

Štrajk železničarjev v Italiji.

LDU Berlin, 5. maja. (DunKU.) »Berlin Tageblatt« poroča iz Lugana: 80.000 nastavlencev lombardskih sekundarnih železnic je stopilo v stavko.

Politične novice.

+ Dr. Korošec o Ljudski Stranki. Na ustanovnem sestanku Ljudske Stranke v Splitu je med drugim dr. Korošec izjavil sledeče: »S tem, da snujemo stranko, kažemo, da naše delo ni končano z delom za osvoboditev. Mi hočemo osvobodene dežele urediti v vzorno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi ne bomo dopustili, da bi nam drugi ukazovali: »Sedaj ne smete več govoriti: stopite na stran.« Mi hočemo delati pri zgradbi države, toda mi nismo delavci druge, tretje ali četrte vrste. Mi se ne bomo odstranili s poti, po katerem smo hodili. Tudi če nas nočejo in ne žele, da gradimo, mi ne bomo nikdar delali proti državi in ne bomo prestali sodelovati. Mi smo osvobodili in ustvarili domovino in mi hočemo sodelovanja. Naša stranka hoče, da bo država dom vseh onih, ki so uverjeni, da delajo na pozitivnih krščanskih načelih. Na podlagi večnih krščanskih načel naj se v državi uredi državno in socialno delo. Mi ne pravimo: mi smo sami tukaj. Mi pozdravljamo tudi druge, ki so istih krščanskih načel. Naj so z nami ali delajo vzporedno z nami. Očitajmo nam, da smo mi klerikalna, cerkvena stranka. Na to odgovorjamo, da smo mi politično popolnoma svobodna stranka, a krščanska načela so podlaga našega delovanja v javnosti. Mi nismo proti drugim verzopovedim, nasprotno, mi bomo sodelovali s pravoslavniimi in muslimani. Mi bomo z vsemi onimi, ki so zatirani in trpijo. Naša vodilna misel je, da pomagamo poedincem, ubogim in siromašnim.«

+ »Proti jugoslovanskemu imperializmu.« Pod tem naslovom piše celovške »Freie Stimmen« od 8. aprila t. l. k znanimu intervjuju dr. Jelaviča, ki se je prve dni aprila t. l. povrnil iz Pariza v Sarajevo in opisal novinarjem položaj jugoslovanske delegacije v Parizu kot jako težaven ter med drugim omenil, da bosta Celovec in Maribor pripadla Nemški Avstriji, nastopno: »Iz tega brzkone resničnega poročila je nedvomno mogoče posneti, da ostaneta Nemškoavstrijski mesti Celovec in Maribor kakor seveda tudi na nemškoavstrijskih tleh nahajajoča se proga Južne železnice, ki ju spaja, nemškoavstrijska last. Naše pričakovanje, da bodo Karavanke tvorile mejo med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo in da torej Koroška ostane nedeljena, se bo menda vresničilo. Prodrli bo vendarle pravica in razum. Nasilna razdelitev naše ljube Koroške domovine bi mi Korošci, nikdar in nikoli ne dopustili. Upati je, da bodo sedaj tudi grozna preganjanja naših tlačanih rojakov v zasedenem ozemlju končala. Drugače bi morali pozvati deželo na odpor in bi se morali koroškega hišnega prava temeljiteje in smotreneje poslužiti nego doslej.« (Kakor kaže gorenji članek glasila koroških močotcev, so se že takrat pričeli pripravljati na svoj velikopotezni napad na naše ozemlje. Op. ur.)

+ »Il Secolo« proti Wilsonu. Ne samo radikalni listi, ampak tudi konservativni kakor »Corriere della Sera« in »Secolo« napadajo ljuto Wilsona radi njegove zadnje note. »Secolo« jo imenuje celo izrodek nagle blaznosti. Ameriški predsednik je onemogočil vsako možnost poravnave s tem, da se je odločil neudeleževati se več pogajanj o jadranskem vprašanju. To in pa okolnost, da nastopa nenadoma kot svedok in sodnik v italijanskih zadevah, je kršenje elementarnih diplomatskih norem. Nota je poziv na italijanski narod, da naj se izjavi proti svojim zastopnikom na mirovni konferenci. Ta poskus vmešavanja se v laške zadeve, bode od cele Italije soglasno odklonjen. Zakaj daje Wilson svoje lekcije o samoodločbi narodov itd. ravno Italiji sami in zakaj opominja ravno Italijane, med tem ko molči o aneksijah Anglije, Francije, Čehoslovaške in Poljske? Italijanski narod bo težko prenesel ta krivični poskus poniževanja, vendar pa ne bo odnehal od svojih zahtev.

+ »Journal des Débats« o Wilsonovi noti. Gaurain, urednik »Journal des Débats« razpravlja o Wilsonovi proklamaciji in obžaluje, da se ameriški predsednik ni izjavil že prej proti pretiranim lastnim za-

htevam, vsled česar je dal povod k nespo-razumu, kateri je vzrok sedanje krize. Italija ne sme imeti nadvlado nad Slovani, ker bi v tem slučaju bila prisiljena naslanjati se na Nemčijo, da bi si ohranila lastno pozicijo na vzhodni jadranski obali. V pravem interesu Italije je, da se odrede pretiranim aspiracijam svojih dosedanjih zastopnikov v Parizu, aspiracijam, ki se raztezajo na narode, ki so ji absolutno sovražni in na strategične pozicije, katere imajo čisto ofenzivni značaj. Po temeljitem preudarku bode tudi italijanski narod uvidel, da je bolje zanj, da se odloči za sistem in načela svobode in pravice.

+ Amerikansko-italijanski spor. »Patrie« poroča o razgovoru svojega urednika z Wilsonovim tajnikom, ki je izjavil, da ameriški predsednik ni bil presenečen radi postopanja laških delegatov, ampak ga je pričakoval, ker so Italijani že prej, predno je izdal svojo noto, grozili z odhodom, če bi se ne sprejele njihove zahteve. To pa ni bilo mogoče, ne da bi bila kršena načela, izražena v 14 točkah Wilsonovih, sprejeta od vseh ententnih držav. Wilson si je bil dobro svest posledic svoje proklamacije, vendar pa ni našel drugega izhoda iz te zagate. Položaj laških delegatov je bil postal zelo težaven vsled silne imperijalistične agitacije, katera razburja javno mnenje v Italiji. Italijanski listi pretiravajo, če pravijo, da je politični položaj Italije resen. Da bi prišlo do resnega konflikta med Italijo in Jugoslavijo, se zdi Wilsonu neverjetno; če bi pa bil neizogiben, Zedinjene države ne bodo intervenirale. Wilsonov tajnik je pri tem naglašal dejstvo, da je Italija popolnoma odvisna od zavezniškov, in predvsem od Amerike kakor glede zalaganja z živili, tako tudi glede finančnega ravnotežja.

+ Clemenceau soglašja z Wilsonom. »Epoca« poroča iz Pariza, da obstoja popolni sporazum med Clemenceaom, Lloyd Georgeom in Wilsonom glede laških aspiracij.

+ Laški list o Wilsonovih »spletkah«. »L'Idée Nationale« se silno razburja nad izjavami francoske delavske zveze in angleške delavske stranke, v katerih izražati soglasje z nastopom ameriškega predsednika proti laškemu imperializmu in ga imenuje navadnega demagoga, ki je prišel v Evropo s svojimi številnimi agenti, med njimi z znanim sleparjem Gompersom, da bi združil vse takovzane proletarske elemente v enotno Wilsonovo stranko, katera bi mu dala avtoriteto vplivati na vlade posameznih evropskih držav. »Idée« pravi končno, da je čudno, da nastopijo delavske zveze proti italijanskemu imperializmu, medtem ko molče popolnoma o angleškem in francoskem imperializmu v Egiptu in v nemški Sarii.

+ Radikalni laški listi zahtevajo aneksijo Reke in cele Dalmacije. »L'Idée Nationale« in »Corriere d'Italia« zahtevata takojšnjo aneksijo Reke in Dalmacije, ker je to dolžnost Italije in ker je to edino sigurno sredstvo. S tem si bo ustvarila Italija gotov sistem ravnotežja in si bo pridobila ugleda.

+ Tržaška »Nazione« o Wilsonovi noti. Nič manj kot laški listi iz kraljestva besni tudi tržaška »Nazione« proti Wilsonu. Pravi, da je ameriški predsednik obdan od jugoslovanskih svetovorcev, kar razlaga njegovo protitalijansko stališče. Sploh pa se zdi, pravi »Nazione«, kakor da bi bil svetovalec Wilsonov kak Lammasch, Hussarek ali pa Czernin; slog note in miselni spored odgovorjata popolnoma staremu avstrijskemu sistemu in ves dokument sploh ima avstrijski značaj.

+ Amerikanski kapital v Jugoslaviji. Kakor poroča »L'Idée Nationale«, so vzeli amerikanski kapitalisti v najem dubrovniško pristanišče. Razen tega nalagajo Amerikanci svoj kapital v nepremičnine po Bosni. Laški list dostavlja srdit, da se to čudno vjema z idealnimi načeli Wilsona o desinteresementu, protimperializmu in drugimi takimi »čenčami«.

+ Francoska splošna delavska zveza za Wilsona. Kakor poroča »L'Idée Nationale« je poslala francoska delavska zveza Wilsonu izjavo, v kateri odobrava v polnem obsegu njegovo stališče v jugoslovansko-italijanskem sporu proti laškemu imperializmu.

Dnevne novice.

— Inštalacija. Škofja Loka. V nedeljo je bil v Škofji Loki slovesno inštaliran g. dr. P. Klinar. Sprejem, ki mu ga je pripravila fara, je bil veličasten. Slovesno inštalacijo je izvršil vladika ljubljanski sam. Obema je pevski zbor zapel krasno podoknico. Nadvse ljubeznjiv pa je bil pozdrav naših društev v domu, kjer so se svojemu novemu zaščitniku na izredno lep način poklonili vsi odseki. Naj bi novemu g. župniku sijalo solnce sreče v novi službi!

— G. Ivan Franke, župnik v Gor. polju pri Kanalu na Goriskem, je bil od Italijanov odveden v Italijo in tam interniran. G. Franke se je vrnil iz internacije, kakor nam javlja večeraj došlo poročilo. Prosili bi, da se nam javi njegov naslov.

— Katehetski sestanek bo v sredo, 7. maja, ob petih. Na vrsti je več važnih stvari.

— Kamniška podružnica Slomškove zveze zboruje v četrtek, dne 8. maja, ob 3. uri popoldne v Domžalah. Ker je zborovanje važno se pričakuje polnoštevilne udeležbe.

— Odpustnice legije prostovoljcev za Koroško. Opozarja se legionarje, ki so dobili odpustnice od bivšega poveljstva legije prostovoljcev za Koroško, da vzamejo na znanje, da jih te odpustnice nikakor ne oproščajo od aktivnega službovanja v vojski Kr. SHS. Oni so, v slučaju vpoklica njih letnikov, obvezani odzvati se pozivu ter se v nasprotnem slučaju kaznujejo, kot vsak drug vojni obveznik, po obstoječem vojnem zakonu. — Referat legije prostovoljcev za Koroško.

— Čebelarstva podružnica v Kamniku priredi čebelarški shod dne 11. maja popoldne ob 2. uri pri vzornem čebelnjaku J. Ručigaja na Dobenem pri Mengšu. Prijatelji čebelarstva, udeležite se obilno. — Predava M. Humek.

— Seznam živih pripadnikov ljubljanskega pešpolka 17. obsegajo 2000 imen, je svojcem na vpogled v pisarni »Slovenskega Rdečega križa« (Poljanska cesta 4) in v evidenčnem uradu nadomestnega bazona v Št. Peterski vojašnici. Imenik je bil sestavljen pred razdelitvijo polka na laške delavske stotnije in je došel po velikih (!) ovinkih semkaj. Pri pismenih vprašanih naj se na vsak način navede polkovna stotinja (kompanija). Le kdor od novembra 1. l. ni dobil poročil od svojcev, naj vprašuje. — Pisarna »Slovenskega Rdečega križa« odpovila vso pošto potom laške misije. — Opozarja se še enkrat: **dopisnice naj se pišejo s črnilom, kratko, razločno, brez znamk, z natančnim naslovom (centuria lav., Compagnia Nr. ...).** Deželna vlada za Slovenijo je nakazala za vjetnike podpore 50.000 K, »Slovenski Rdeči križ« 10.000 K, društvo »Dobrodelnost« je prejelo na posamezne naslove 9115 K, splošno za vjetnike pa 1862 K, »Slovenski Rdeči križ« je prejel 1210 K. Potom Ljubljanske kreditne banke se je odposlalo za sedaj 6500 K. Nadaljnji zneski se bodo odposlali, ko bode varna pot zagotovljena, kar se ima zgoditi v najkrajšem času. — S. C.

— Iz laškega ujetništva se je vrnil pretečeni teden nadporočnik dr. Juvan kot »invalid«. Prinaša pozdrave od naših znancev v »internamento Otaiano sul Vesuvio«, kateri so še precej pri zdravju.

— Učiteljski tečaji. Učitelj nam piše: Pred časom sem čital v enem izmed slovenskih časopisov predlog, naj bi se zopet ustanovili učiteljski tečaji za absolvente realk in gimnazij, kakršni so že eksistirali v Avstriji. — Gotovo pozdravlja to misel mnogo naših abiturientov, posebno onih, ki so radi slabih gmotnih razmer lažje študirali izven Ljubljane, ki pa se čutijo poklicane za učiteljski stan. Vendar pa se mi zdi, da bi ne zadostovalo v ta namen eno samo leto, to pa zaradi novih reform, ki se bodo izvedle najbrže že v novem šolskem letu. V Avstriji se je poučevala v enoletnem tečaju pedagoška glasba, kmetijstvo ter pedagoška praksa, za v bodoče pa moramo pritegniti temu še vsaj hrvaščino, zgodovino in ustavoznanstvo, kar velja še posebno za one, ki so dovršili srednjo šolo še v dobi Avstrije, stenografijo in mogoče tudi francoščino. Dalje se nočem spuščati v podrobnosti, ker to bo naloga drugih činiteljev. Omenil bi le še, da bi imeli v absolutnih učiteljskih tečajev gotovo dober naraščaj za učne moči na meščanskih šolah, kjer je potreba imeti več strokovnega znanja. — R.

— Inženerska zbornica. Naprošeni prinašamo v nastopnem ponatis poziva, priobčenega v Uradnem listu št. LXXVIII, ki se glasi tako: »Zaradi ustanovitve inženirske zbornice na upravnem ozemlju deželne vlade za Slovenijo se pozivljajo vsi tuzemski oblastveno avtorizirani civilni inženjerji vseh strok in civilni geometri, naj najkasneje v treh tednih po objavi tega poziva naznanijo svoje personalne podatke poverjenosti za javna dela v Ljubljani. — Dostavljamo, da je zadevna številka uradnega lista datirana z dnem 19. aprila 1919.

— Farmaceuti. Pripravljalni odbor, izvoljen dne 27. aprila na sestanku farmaceutov v Ljubljani, vabi iste, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora »Društva farmaceutov v Sloveniji«, ki se vrši v petek 9. t. m. ob 7. uri zvečer v salonu gostilne Mrak, Ljubljana, Rimska cesta.

— Zgubila se je, oziroma padla s kolesa, v soboto zvečer od šišenske cerkve do Tržaške ceste moška kratka temnosiva suknja. V njej se nahaja zelo važno zdravniško spričevalo in dve mali knjižici. Ker suknjo zelo potrebujem, kakor tudi zdravniško spričevalo, ker imam v družini bolnika, zelo lepo prosim poštenega najditelja, da jo izroči proti nagradi v uredništvu tega lista ali pa direktno po naslovu, kateri se nahaja v zdravniškem spričevalu.

Kdor ve kje se nahaja Karol Rusker, strojnik, naj javi »Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta št. 38.

Narodno gledališče.

Drama.

Dne 6. maja, torek: Zaprto
Dne 7. maja, sredo: »Moj Bebi«, B 51.
Dne 8. maja, četrtek, popoldne: »Krojaček junaček«, A 2/52.
Dne 9. maja, petek: »Moč teme«, A 50.
Dne 10. maja, sobota: »Nelly Rozier«, znižane cene. Izven abon.

Opereta.

Dne 6. maja, torek: »Slovaška princeza«, B 3/47.
Dne 7. maja, sredo: Zaprto.
Dne 8. maja, četrtek: »Favart«, C 53.
Dne 9. maja, petek: »Boheme«, B 3/42.
Dne 10. maja, sobota: »Favart«, A 53.

Ljubljanske novice.

lj Vodnikova slavnost v Ljudsekm domu se je v nedeljo zvečer izvršila nad vse pričakovanje lepo. G. župnik Finžgar je imel slavnostni govor o pesniku Valentinu Vodniku, ki ga ni slavil samo kot prvega našega pesnika, ampak kot prvega kulturnega delavca sploh, ki je na vseh poljih oral ledino in ni bil potrjen niti v najhujših preizkušnjah svojega življenja. Igra »Županova Micka« je zanimiva in ima za nas zgodovinski pomen. Zato je silno posrečena misel, da so jo igrali tako, ko je bila zapisana, v narečju, dasi moramo priznati, da je za igralce to težko, a le na ta način pride do svoje popolne veljave. Igralci so igrali zelo dobro; igra je bila zasedena z najboljšimi močmi, in to je prav in edino dobro. Nič ne de, če so tu pa tam malo pretirali in karikirali; številni nemški izrazi v slovenščini silijo človeka nehoti v smeh, posebno pa tudi naivnost, s katero je ta igra pisana. Nikomur ne bo žal, če si to slavnost zopet ogleda, že zaradi igre ne, ki je bila začetek naše gledališke umetnosti.

lj Petje pri Vodnikovi slavnosti. Na novo ustanovljeni zbor Slov. kršč. soc. zveze je prejel v nedeljo zvečer svoj krst. Nismo pričakovali, da bi se to najmlajše, dete — Benjamin — naše Zveze v kratkem času tako krepko razvilo. Zato smo bili nad vse prijetno presenečeni, zlasti ko smo zaslišali ubrano petje mešanega zbora brez običajnih začetniških trdot, brez detinske negotovosti, ampak strnjeno v voljno, prožno, gibko enoto. Profesor Bajuk je z dosedanjimi uspehi lahko zadovoljen. Če se bo zbor v tej smeri razvijal in s tako širokimi koraki napredoval, kot jih je zastavil, ne bo dolgo, da bo stal pred slovensko javnostjo kot eden najmočnejših stebrov naše kulture. Žal nam je bilo zaradi osebnega užitka, ki nam je odšel, in zaradi umetniške popolnosti, da se pri kratkih pesmih nista peli vsaj po dve kitici. Razpoloženi v poslušalstvu se komaj vzbudi, še ne zaživi in duša se ga še ne zave popolnoma, pa mora že ugasniti. Seveda je treba za drugo in tretjo kitico novega dela, novega truda, ki pogosto ni nič manjši, kot je bil za prvo, toda to delo je hvaležno in ta dvojni, trojni trud se izplača, zakaj le tako nam vsebina pesmi postane dostopna, le tako moremo pesem s polnim srcem uživati. — F. K.

lj Dobrodelna prireditel v korist Akademikega doma v Zagrebu se vrši danes ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Na sporedu je Linhartova veseligr »Županova Micka«, katero priredi Ljudski oder, pevске točke slovenskih skladateljev Premrla, Gerbiča in dr. Schwaba ter govor visokosolca Josipa Kovača, predsednika »Doma-golca« iz Zagreba. Vabimo k obisku z ozirom na dobrodelni namen prireditve. — Vstopnice se dobe v predprodaji v Jugoslovanski knjižarni.

lj Vincencijeva konferenca župnije Marijinega Oznanenja v Ljubljani naznanja svojim članom, da se vrše v mesecu majniku seje redno vsak torek po Šmarinah ob 3/19 (tri četrt na sedem zvečer).

lj »Društvo drž. nastavljenecv kraljestva SHS za slovensko ozemlje« ima od-borovo sejo v četrtek, dne 8. t. m. ob pol dvajseti uri v posvetovalnici Mestnega magistrata. Vsi k seji! — Odbor.

lj Pomanjkanje drobiža se je v Ljubljani pojavilo v veliki meri. Celotno iznajdljivi kolporterji in ljubezni tramvajski sprevodniki ne morejo več menjavati papirnih kron. Ljudje pravijo, da je izginil drobiž čez demarkacijsko črto pri Vrhniki v žepu Lahov za blago. Vsekakor moti pomanjkanje drobiža trgovinski obrat in bi bilo prav, da naša vlada v tej zadevi kaj ukrene: bodisi da izda začasni drobiž ali da ukrene prisilno sprejemanje poštnih znamk mesto drobiža. Nekaj se mora ukreniti, dokler se vprašanje valute končno veljavno ne uredi.

lj Hotel »Slon« in goriška Slovenca. Zadnjič je stala v Jugoslaviji notica, da sta lastnika hotela »Slon«, kjer »je še vedno nekaka nemška ekspoziatura«, goriška Slovenca. Ta dva lastnika nista ne rojena, ne pristojna na Goriško; bivala sta v Gorici samo kot trgovca. To smo prejeli od strani goriških Slovencev in priobčujemo, da ne pade senca nanje.

lj Strojepiskam sporoča vodstvo Ljubljanskega dopisnega urada, da je služba strojepiske v tem uradu že oddana.

Najnovejše.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 5. maja. Narodno predstavništvo bo imelo v sredo svojo prvo sejo, ki bo formalnega značaja. Vršila se bo tudi slovesna seja, v kateri bodo manifestirali za pravično rešitev naših teritorialnih zahtev.

AGRARNI ODBOR.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 5. maja. Agrarni odbor narodnega predstavništva nadaljuje svoje delo. Na današnji seji je minister dr. Poljak razvil svoj radikalni program. Poslanci so z zanimanjem sledili njegovim izjavam. Odbor bo najbrž še ta teden končal svoje delo.

SRBSKI RADIKALCI IN MI.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 5. maja. V staroradikalnih krogih se čuje, da je mogoče doseči v parlamentu kooperacijo med jugoslovanskim in radikalnim klubom.

SREMSKE ZALOGE MOKE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Osijek, 5. maja. Mestno poveljstvo je stavilo pod nadzorstvo zaloge moke v mlinih po Sremu, kjer je na tisoče vagonov moke.

AMERIŠKO BLAGO.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 5. maja. V Solun je dospela velika množina različnega, posebno manufakturnega blaga iz Amerike. Interesenti naj se informirajo o cenah pri belgrajski trgovski zbornici.

DONAVA POPLAVLJA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 5. maja. Donava je izstopila čez bregove. Poplavlja je železniško progo do koldvora v Smederevu.

AMERIŠKA ČASNIKARJA V ZAGREBU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Zagreb, 5. maja. Včeraj sta prišla v Zagreb ameriška časnikarja Frank James in Clyde Kelly, ki sta ob enem člana ameriškega kongresa. Danes sta si ogledala zagrebske zanimivosti. Obiskala bosta tudi druga mesta Jugoslavije.

ITALIJA SE BO BRANILA.

LDU Rim, 5. maja. (Dun. KU) »Agenzia Stefani« poroča, da piše »Epoca«, da je v včerajšnji seji ministrskega sveta poročal Orlando o mednarodnem položaju. Ministrski svet se je pečal s stališčem Italije. Omenjeni list pravi: Kar se tiče aneksij, ki jih zahteva italijanska javnost, ne bo Italija svojega pravnega privilegiranega stališča kompromitirala s takim aktom. Ako pa bi alijanci s podpisom mirovne pogodbe brez Italije prelomili zvezo, bo Italija seveda varovala svoje dobro pravo.

AMERIŠKE ČETE SE VRAČAJO.

LDU. Pariz, 5. maja. (DKU.) Iz Washingtona javljajo, da so resnične pariške vesti, glasom katerih je Wilson sklenil, odpoklicati po podpisu pogodbe iz Nemčije vse ameriško vojaštvo. Vojni urad je mnenja, da bodo vse čete do septembra že doma.

MNENJE PARIŠKIH LISTOV.

LDU. Versailles, 5. maja. (DKU.) »Intransigent« doznava, da so italijansko delegacijo povabili, naj se vrne. Italija dobi Reko, tako da je gotovo, da se italijanski delegati vrnejo, in sicer v četrtek. Nemskim delegatom bodo predložili pogodbo v petek ali soboto.

POŽAR V JOKOHAMI.

LDU. London, 5. maja. (DKU.) Reuter poroča iz Jokohame, da je tam izbruhnil velik požar, ki je uničil 3300 poslopij. Škoda znaša 1 milijon funtov. Sto oseb je ranjenih, 16 jih pogrešajo.

Vestnik S. K. S. Z.

* Izobraževalno društvo pri Sv. Gregorju priredi v nedeljo, 11. t. m., igrokaz F. S. Finžgarjevo »Našo kri«. Med posameznimi dejanji svira škocijanska godba na pihala. Domačini kot sosedi vljudno vabljeni.

* Orlovski tabor na Šmarni gori je pokazal znova moč orlovске organizacije, izpričal nam je, da jih je med našimi fanti še dovolj, ki se ne strajo izpovedati pred celim svetom zvestobo katoliškim načelom. Res, bil je to praznik prerodenja orlovске organizacije v ljubljanski okolici! Že zgodaj jutraj so se zbirale množice fantov v Št. Vidu, zastopani so bili Orli z Jesenic, iz Borovnice, z Iga, Sostrega, D. M. Polja, Most, Šmartnega p. Šmarne gore in iz Ljubljane. Vsi ti so se pripeljali na okrašenih vozovih v Št. Vid, odkoder so odkorakali skupno z domačim odsekom in jeseniško godbo na čelu na Šmarno goro, kjer je bilo zbrano na stotine drugega ljudstva, žena, deklet in mož. Ob 10. uri je opravil cerkveno opravilo in govor šentviški kaplan br. Vavpotič. Po sv. maši se je pričel na

prostoru za cerkvijo mladeniški tabor, kateremu je prisostvovalo do 1000 ljudi, med temi čez 500 fantov. Tabor je otvoril podpredsednik Orlovске Zveze Jože Pirc, ki je v svojem pozdravnem govoru poudarjal pomen tega tabora v času, ko se zdi, da hoče svet poteptati v tla najdražje svetinje slovenskega ljudstva, ko se naših fantov oprijemlje obup in se vdajajo splošnemu zabavljanju. Nadalje so še govorili: br. prof. Puntar o zunanjem položaju naše domovine, ki je vpricho zbranega ljudstva zaklinjal mogotce, ki nam pišejo danes krivični mir, da naj ob 12. uri premislijo, da s tem mirom pišejo našemu narodu vojno napoved. Za njim je nastopil delavski tajnik br. Ant. Komljanec, ki je poudarjal potrebo po složnem delu vseh slojev našega naroda. V imenu vrlih jeseniških Orlov je pozdravil tabor pokrajinski poslanec br. Krivic; besede zastopnika naših najboljših mož in fantov, ki so izpostavljeni terorizmu in napadom od vseh strani, ki pa pogumno vzdrže vse to, je vžgal v srcih fantov novega poguma. Za njim je pozdravil br. kaplan Anžič iz Šmartnega, ki je poudarjal posebno načelo ljubezni, ki naj diči Orle. Odločnost, značajnost, a ne surovo sovraštvo napolnjuje srca Orla. Besede govornika so izzvale vihar navdušenja, ko je zbrano ljudstvo videlo, da v naših organizacijah ni duhov sovraštva in osebnih napadov. — Podpredsednik Jože Pirc je zaključil zborovanje s pozivom, da le v resnem delu po naših telovadnicah, s fantovskimi večeri moremo iskati uspehov orlovске organizacije. — Popoldne se je vršila v Št. Vidu javna telovadba, ki je pokazala, da se po naših odsekih goji resno delo. Nastopil je tudi naraščaj Šentpeterskega Orla iz Ljubljane, ki je izvajal proste vaje. Velik vrt, prostor pri Cebavu, je bil poln gostov, ki so pohiteli posebno iz Ljubljane v družbo naših Orlov. Občno pozornost na taboru je vzbujal nastop članic ženskega telovadnega odseka Slov. ženske Zveze v Ljubljani. Pri popoldanski prireditvi kakor tudi cel dan je neumorno svirala jeseniška godba, katero lahko smatramo za eno najboljših društvenih godb. S pevskimi točkami je nastopal v ubrani pesmi pevski zbor iz Sostrega pod vodstvom učitelja br. Jovana. V dvorani so pa gostom priredili s svojimi nastopi zabavo bratje Orli iz Šiške. — Ljubljansko okrožje Orla šteje lahko ta svoj prvi tabor po svetovni vojski med najlepše prireditve orlovске organizacije, temelj je položen, bratje Orli, zdajte pogumno svojo stavbo naprej! Na taboru se je izvolil tudi sledeči odbor: predsednik br. Tomažič (Ljubljana); podpredsednik br. Vavpotič (Št. Vid); tajnik br. Poženel (Moste); namestnik br. Lajovic (Dev. Mar. v Polju); blagajnik br. Jovan (Sostro); namestnik br. Dimnik (Šiška); načelnik br. Rupnik (Št. Vid); podnačelnik br. Hvale (Vič); tajnik vadit. zbora br. Valand (Ljubljana); namestnik br. Dobnikar (Ježica); razsodišče br. dr. Kržan, Jezeršek, Škrbinc; pregledovalci računov: br. Bokal, Rotar; organizatorični nadzornik br. Erman; tehn. nadzornik br. Ivo Pirc.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale v četrtek 8. in v petek 9. maja vsakokrat od 8. do 12. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko, in sicer: V četrtek izkaznice za kruh in moko (A in B izkaznice), v petek pa izkaznice za krušno moko in moko za kuho (B in C izkaznice). Vsakdo naj se dobro premisli ali hoče kruh ali krušno moko, ker se izkaznice ne bodo prav nobenemu zamenjale. Če ima pek za stranko nakazano krušno moko, se mu je ne more zopet odvzeti ter jo dati prodajalcu krušne moke. Stranka je vsled tega vezana vseh 14 dni na tisto blago, ki ga zahteva pri krušni komisiji.

a Trgovci, ki so pred vojno prodajali moko in ki ne prodajo sedaj že aprovizacno moko, pa bi hoteli menjaje prodajati moko za kruh, naj se takoj zglašajo mestni posvetovalnici.

a Prodajalci moke za kuho ozir. pecivo se vabijo, da se zglašajo zanesljivo v torek, dne 6. t. m. ob 11. uri v mestni posvetovalnici radi nakazila za moko.

a Zdrob za otroke do 3. leta se bode prodal v vojni prodajalni v Gosposki ulici po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z zelenimi izkaznicami: št. 1 do 400 dne 5. maja, št. 400 do 800 dne 6. maja, št. 800 do 1200 dne 7. maja, št. 1200 do 1600 dne 8. maja, št. 1600 do 2000 dne 9. maja, od 2000 naprej dne 10. maja. Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba. Kilogram stane 3 krone.

a Kis za V. okraj. Stranke V. okraja prejmejo kis v torek, dne 6. t. mes., na krompirjeve izkaznice pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 250, od 9. do 10. ure št. 251 do 500, od 10. do 11. ure št. 501 do 750, od 2. do 3. ure št. 751 do 1000, od 3. do 4. ure št. 1001 do 1250, od 4. do 5. ure št. 1251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po pol litra kisa. Liter kisa stane 2 K 20 vin. — Pripravite drobiž

Stare rane pri katerih se bolečine ponovijo, naj se obvežejo s Fellerjevimi bolečin tolažilnim, antiseptičnim, razredčenim »Eiza-fluidom«. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 19 K. Lekar- nar E. V. Feller, Stubička, Elztrg 134 (Hrvaško). Naj bi bilo vedno pri hiši. Mnogo priznanih pisem. Omot in po- štnina se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obnem, prihrani mnogo.

Hotel Triglav v Bohinjski Bi- strici išče inteligentno, pridno **na- la- karico** s kavčijo. Tam se tudi sprej- me učenka za fino kuhinjo.

Sedlarski pomočnik, vešč tudi laki- ranja, želi služ- bo takoj ali pozneje. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2857.

Polnik, kateri je popolnoma izvežban v vinski trgovini, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Iakoje« na upravništvo »Slovenca«.

Šivilja išče učenka, najraje z dežele, na željo tudi hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2856.

Maša hišica sredi mesta je na prodaj, obstoječa iz treh sob v pritličju in ene sobe v podstrešju. Po- goji se poizvedo pri gosp. Bencu, Do- lenjska cesta 50, od 2. do 3. ure po- poldne. 2853

Kuhinjska omara železna zložljiva postelja (kavalet) na prodaj ceno po dogovoru. Oboje malo rabljeno. Vprašati je od 2. do 3. ure pop. Ljub- ljana, Resljeva cesta št. 7, II. nad- stropje. 2852

Deklice, dobro izurjene v šivanju pe- rilu, rila se sprejmejo pri, M. Ale- sovec, Frančevo nabrežje I.

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe pod »Iakoje« na anončno eksp. Al. Matelič, Ljubljana.

Velika omara za led se prodaja na Sv. Petra ce- sti št. 55 v gostilni. 2796

Sveže surovo maslo kupuje trgoval- na delikates v Kamniku, Sutna 18. 2822

Išče se za Zagreb deklica za vsako delo, ki zna tudi kuhati. Plača po pogodbi. Naslov: Dr. Josip Šilović, kr. vseučil, profesor, Zagreb, Preradovi- čeva ul. 13, I.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 2. maja 1919, opr. št. A I 1129/18—23 se prodajo v zapuščino po zamrli Angeli Lah spa- dajoče premičnine dne 7. maja 1919, dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Klade- zna ulica št. 1 na javni dražbi: oble- ka, perilo, kuhinjska oprava in nekaj srebrnine. Reči se smejo ogledati dne 7. maja 1919 v času med 9 in pol 10. uri dopoldne v Ljubljani, Kladezna ulica št. 1. Okrajna sodnija v Ljubljani odd. I. dne 2. maja 1919.

Učenka ki se je nekaj časa učila na de- želi za šiviljo, bi se rada iz- učila v mestu, najraje v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovenca pod »Štev. 2795«.

Kupujem smrekov les jelkov, hrastov in bukov bodisi okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon naj se naznanijo na V. Scagnetti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana.

Kupim dobro ohranjeno 2854

hidroformno sesalko

za vodnjak s kolesnim pogonom. Po- nudbe na M. Dolničar, Šmarina ob Savi, pošta Moste pri Ljubljani.

Milo

prvovrstno pralno in toaletno ima v zalogi Jos. Rajster, trgovec v Šoštanju, Štajersko. Zahtevajte vzorce in oferte.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

na Bučki z letno plačo 1200 K, prostim stanovanjem in stolnino. Samski, ki razumejo kako obrt, imajo prednost. **Župni urad Bučka.**

Trgovcem z manufakturnim blagom se priporoča trdka

I. Medved iz Gorice

sedaj v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte na prodaj!

Najboljše kakovosti in sicer! I. vr- ste Loški rilček, beli Ronfol, bela Trun- ta, beli Burgundec, Gutedel, Izabela, ter vkoreninjena bela Šmarica. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis in na Göthe. Trte se dobijo jako lepe in močne, da bo vsak naročnik zadovo- ljen s trtami. Torej kdor se potrebuje kaj cepljenih trt, naj se takoj oglasi pismeno ali ustmeno, ker je še čas do 15. maja za nasad cepljenih trt.

Cena cepljenim trtam stane za 1. kom. 1K 60 v, vkoreninjena bela šmar- nica stane 1 kos 80 v. Cepljene trte pro- daja Franc Slodnjak, vrtnar, Sv. Lo- vrenc v Slovenskih Goricah, pošta Jur- šinci pri Ptuj, Štajersko.

Proda se dobro ohranjen, znamenit

GRAD

s 16 lepimi sobami in drugimi prostori, s cerkvico in nekaj orolov zemljišča. Le- žeče v ravnini blizu postaje na Dolenskem. Pripravno za podjetnike, zavode ali rod- bino radi mirne, krasne okolice z milej- šim podnebjem. Ponudbe na upravo lista pod štev.: 2787*.

Pravo žolto domače milo za pranje 1 kg K 11.—, 1 za- bojček okoli 3½ kg franko K 38-50 po- šilja po povzetju zavod za eksport.

M. JUNKER, ZAGREB, št. 39, Petrinjska ulica 3. II.

Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Stročnice za cigarete, cigaretni papir servilato iz papirja, pisemski papir v mapah 10/10 dobavlja po ugodnih en- gros cenah

J. MORAWETZ & Co., Dunaj XV. Schweglerstrasse 47/49.

Brzobjavne droge

iz borovega, smrekovega, jelovega in mecesovega lesa, 6—13 m dolge, 14—20 cm na tankem koncu, išče v večji množini v nakup Guldor Rütgers, na- prava za lesno impregniranje v Hočah pri Mariboru.

Proda se

kompletna, elegantna oprava za jedilno sobo s preprogama, opravo iz porcelana ter steklom vred. Vse je krasno in skoro novo. Naslov pri upravi pod »Štev. 2823«.

Strojilna tovarna Kurka & Wildi na Polzeli pri Celju proizvaja

kostanjev ekstrakt

priznana najčistejša, najboljša kaka- vosti.

Znameniti in zdravilni vreči

Krapinske Toplice

Hrvatsko zdravilo z gotovim uspehom vse vrste revmatizma, bolečine v kosteh, ishlasa in vseh vrst posledic, delujejo izvanredno dobrodejno na živčni sestav (nevraste- nija, neuralgija, histerija, boli v kosteh- lači zboljšavajo kronične bolezni mehurja, kronično otrovanje krvi in kosnih bolezni. Nadalje delujejo povoljno na nervoznost pri ženskih, pri kroničnem upadanju ma- ternice itd. Pobliznja pojasnila daje in pošilja brezplačno kopali ko prospekte ravnatelstvo. 2597

Proda se posestvo v Zaplani pri Vrhniki

v izmeri 27 ha s ceno 40.000 kron. Po- trebna pojasnila daje 2757 (3)

notarska pisarna na Vrhniki.

Išče se

kompanjon

za večjo trgovino v večjem kraju. Udeleženec mora položiti znesek 20.000 K in mora znati slovenski in nemški jezik. Oglasila na upravo »Slovenca« pod »kompanjon 2786«.

Cement najboljše vrste ima vedno v za- logi in napredaj tvornica cementnih izdelkov JOS. GILJAR, LJUBLJANA.

Trgovci - pozor!

Nudim brezobvezno, dokler zaloga: La 66% jedratno milo v kosih po 500 gr po K 820 za komad, La 65% milo za britje v kosih po 100 gram, komad 2 K, La 50% toaletno milo v kosih po 100 gr, komad 2 K. Naročila od 5 kg naprej po povzetju ali predplačilu sprejema Franc Oset, veletrgovec, Vransko pri Celju.

Prodaja mizarški stroji

se: 1 skobelnik (Dicktenhobelmash.), 1 tračna žaga, 1 pripravilni stroj (Abrichtmaschine) 1 kombiniran stroj (krožna žaga, vrtni stroj in frezer), 1 kolarski stroj za izde- lovanje koles. Isti se lahko ogledajo vsak dan pri: Ivan Siska, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4. 2778

Naročajte »Slovenca«!

Večja množina karbida

se dobi pri BREZNIK & FRITZGM, trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 5189

Kupim **hišo (vilo)** iščem **2 stanovanja** s petimi sobami in pritliklinami (plin in električna razsvetljava). — Ponudbe na upravništvo pod šifro: Dunaj I, 2829. eno s 5, drugo s 3 sobami in pritliklinami (plin, elektr. razsvetljava). — Ponudbe na upravništvo pod šifro: Dunaj I, 2830.

Razglas.

Dražba plemenskih kobil in vprežnih volov na Selu pri Ljubljani.

Dne 20. maja t. l. ob 10. uri dopoldne bo v žrebčarni na Selu pri Ljub- ljan javna dražba 22 prvovrstnih toplokrvnih plemenskih kobil in več parov težjih vprežnih volov.

Dražbe kobil se smejo vdeležiti le konjerejci iz okrajnih glavarstev Krško in Novo mesto, volov vsak kmetovalec.

Za to dražbo ostanejo v veljavi pogoji, ki so bili objavljeni za dražbo dne 15. aprila 1919.

Kdor bi kupljeno kobilu kasneje prodal brez dovoljenja oddelka za kmetijstvo, zapade globi 6000 K. Pogoji ne veljajo za vprežne vole.

Oddelek za kmetijstvo deželne vlade.

2831 (3)

Načelnik: Prelat Kalan I. r.

Razglas.

Dražba prourskih plemenskih kobil v Račjem.

Dne 15. maja t. l. ob 10. uri dopoldne bo v žrebetišču v Račjem javna dražba 22 prvovrstnih toplokrvnih plemenskih kobil.

Dražbe se smejo udeležiti le konjerejci iz sodnih okrajev Ljutomer, Ormož, Ptuj, Maribor desni in levi breg, Brežice in Gor. Radgona (št. jurško okrožje).

Za to dražbo ostanejo v veljavi pogoji, ki so bili objavljeni za dražbo dne 15. aprila 1919.

Kdor bi kupljeno kobilu kasneje prodal brez dovoljenja oddelka za kmetijstvo, zapade globi 6000 K.

Oddelek za kmetijstvo deželne vlade.

2832 (3)

Načelnik: Prelat Kalan I. r.

Vabilo na subskripcijo.

Ustanovi se

deln. družba »TRIGLAV«

za izdelavo žitne kave in sadnih konserv.

Delnice so po 500 kron.

Vabite se, da se udeležite subskripcije in da samo prijavo pošljete na predsednika pripravljalnega odbora g. Fr. Cerarja, tovarnarja v Dom- zalah, znesek se bo pozneje vplačal. Ako pa hočete podpisani znesek takoj vplačati, pošljite prijave in znesek Jadranski banki v Ljubljani ali Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Za pripravljalni odbor delniške družbe »Triglav«:

Fr. Cerar, tovarnar, **M. Gostinčar,** poslovodja, **V. Jeretina,** posestnik.

!SVETLA!

Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice, elektrotehniko**, (izdelek svetovne slovanske tvornice) za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Zagreb, začasno Ljubljana, Ilirska ulica številka 29/I.

Prekrasne stenske slike izvršene v najlepših barvah

po originalnih slikah prof. I. Tišova in Otona Antoninija:

Njegovo Veličanstvo kralj Peter

velikost 32×48 K 9-50 velikost 48×64 K 14-50

Njegova Visokost regent Aleksander

velikost 32×48 K 9-50 velikost 48×64 K 14-50

Woodrow Wilson

velikost 32×48 K 9-50 velikost 48×64 K 14-50

Prvorazredni izdelki v barvah ter najlepší kras jugoslovanskih uradov in domov. — Preprodajalci, ki naroče najmanj deset slik, dobe 30% popusta. — Priporočamo našo bogato zalogo pisarniških potrebščin, razglednic in vseh vrst papirja samo na debelo.

Umetno založni zavod »MERKUR«

Zagreb, Ilica 31.

Mlatilnice, vrtila (gepeljni), slamoreznice, čistilniki, trijerji, silikalnice za sadje in grozdje, decimalne tehtnice in drugi po- ljedelski stroji najslavnejših tovarn so vedno v veliki izbiri o zalogi, drugi stroji se pa lahko naročajo pri FRHNC HITT, zaloga polje- delskih strojev, Ljubljana, Marlinova cesta 2.

V svojem in v imenu svojih sorod- nikov naznanjam, da mi je danes proti večeru umrla moja ljuba žena

ŽENI.

Pogreb bode v sredo dne 7. maja ob 4. uri popoldne z Dolenske ceste št. 23 (Zeleni hrib) k Sv. Krištofu.

V Ljubljani, dne 4. maja 1919.

Dr. Ivan Oražen.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tužnim srcem javljamo prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, stara mati, prababica in tašča, gospa

Marija Martinčič roj. Schweigert

po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti danes ob 2. uri zjutraj v starosti 79 let v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v nedeljo 4. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Šutna št. 8/9, na pokopališče na Zale.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v nadžupni cerkvi na Sutni. Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Kamnik, dne 2. maja 1919.

Franc Martinčič, domobr. evid. nadoficijal v p., soprog. — Zofija Bernard, Marija Friderika Jeločnik, hčeri. — Inž. dr. Viktor Je- ločnik, SHS major, zet. — Vilbald Bernard, SHS ritmojster, Hu- bert, Marlenica, Bernard Jeločnik, vnuki. — Pepica Bernard. — Dana in Franc Bernard, pravnauka.

Zobozdravnik Dr. A. Kunst
naznanja, da je otvoril zobozdravniški atelje v Celju, Graška ulica, št. 26. Ordinira od 8-12 in 2-4 pop.

Delniško društvo za promet s poljskimi pridelki, Zagreb, Bakačeva ul. 4.
Deln. glavn. K 3.000.000. Poštni predal 67.

Nudimo samo v **aprovizacijam** in protokoliranim trgovcih vagonih celih vagonih pšenice, koruzo v zrnih in storžih, oves, ječmen, grab, semena, pšenično in keruzno moko, koruzni zdrob, otrobe in krompir.
Naslov za brzojavke: „Cereale“ Zagreb.

Gep, debel in zdeli krompir
se dobi v večjih in manjših količinah po K -80 za kg netto v skladišču „Balkan“ na Dunajski cesti.
Vreče se mora prinesiti seboj.

Daruvar Mineralno in blatno kopalšče.

Radioaktivni topli izvori. Najuspešneje zdravljenje: reumatizma, ischiasa, posledic raznih bolezni, ženskih bolezni, slabokrvnosti in splošne slabosti.
Slavonija, postaja juž. žei.
Ugodno letovišče. Dobra oskrba.
Celo leto otvoreno. Glavna sezona od maja do septembra.

„KINTA“ karbidne svetilke

najnovejšega sestava, fino emajlirane, enostavna, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštne povzetju za ceno 32 K, poština posebej.
Glavno zastopstvo KINTA svetilk, Ljubljana, Dunajska c. 12.
Telegrami: KINTA Ljubljana.

NAZNANILO! Naznanjam sl. občinstvu, da sem, vrnivši se od vojakov zopet otvoril svojo **tapetniško delavnico**, ter se slavnemu občinstvu za vsa dela svoje stroke toplo priporočam.
Franc Jager, tapetniški mojster v Ljubljani,
Komenskega ulica 12, Rokodelski dom. 2741 (3)

Gospodarska pisarna

DR. IVAN CERNE

Ljubljana,

Miklošičeva cesta 6. (Vis-a-vis Hotel Union)

Bančna komisija, posojila, inkaso, trgov. informacije, financiranja, saniranja, trg. poravnave, promet z nepremičninami in podjetji, uprava premoženja, vterjavanje dolgov, izvedeniška mnenja, bilance, cenitve.

Tel. 37. Uradno 8-12, 3-5. Zadržite se prospekti.

Vino, staro in novo slivovko rum itd. nudim po najnižjih cenah.
Kupujem
suhe gobe, dobre vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

Živo apno, zidno in strešno opeko (vse v celih vagonih) fini (od 100 kg višje ponuja Valentin Urošević, Ljubljana, Bleiweisova cesta štev. 18 (nasproti liceju).

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi olinate portrete na platno: izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod
V LJUBLJANI
KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Suho meso

slanino, mast, loj, klobase pošilja na drobno in debelo Vencislav Višić, Pr. jedor, Bosna.

Znaki za tretjerredne . . . po K 2.-
Svetinice sv. Franje, novo srebro . . . po K 120.
Svet n. ce škaplirske novo srebro . . . po K 3.-
K 250, K 2.-, K 150, K 120, K 1.-, K 80, K -60.
Pri večjem naročilu 20 % popust!
»Narodna knjižara«, Zagreb, Rion. ak 6.

Odvetnik in zagovornik
Dr. Karol Kuhelj
Ljubljana, Dunajska c. 6, I. nad.
V družbi: dr. Josip Ažman

471 M. a.

RAZGLAS.

Z ministrsko naredbo z dne 15. aprila 1919 št. 5164 se uvaža

državno nadzorstvo nad prosto trgovino z vsemi živežnimi potrebščinami.

Glavna določila navedbe so sledeča:

A. Uvajajo se **odpreme izkaznice** za vse živežne potrebščine v težini nad 500 kg.
B. Ločiti je promet v mejah poedine pokrajine in promet iz ene pokrajine v drugo.

I. **Promet v mejah ene in iste pokrajine.**

Za promet v mejah ene in iste pokrajine izdaja odpreme izkaznice v lastnem delokrogu poverjenik za prehrano vsake pokrajine vsem onim, ki se izkažejo s poverilom občine ali okrajnega glavarstva, da so zastopniki aprovizacije, kmetijske zadruge ali legitimni trgovci za ono blago, za katero prosijo nakupne dovolitve.

Kot poverjenik za prehrano na ozemlju deželne vlade za Slovenijo posluje načelnik odseka za prehrano Slovenije okrajni glavar dr. Bogumil Seneković.

II. **Promet iz ene pokrajine v drugo.**

Za promet iz ene pokrajine v drugo ni kompetenten dovoljevati nakup poverjenik za prehrano, temveč ministrstvo za prehrano in obnovo dežel ter se morajo aprovizacije, kmetijske zadruge, legitimni trgovci obrniti do ministrstva s pismenimi prošnjami, odpremljenimi s poverilom oblastva (občine, okrajnega glavarstva, poverjenika), da se jim izda dovolitve (dovolila). Na temelju dovolitve izda poverjenik one pokrajine, odkoder se hoče blago izvoziti, odpreme izkaznice, katere je treba priložiti tovarnim listom.

Prvi kupon odpreme izkaznice odvzame železniška postaja, odkoder se blago pošlje, ter ga pošlje poverjeniku za prehrano svojega področja. Drugi kupon pošlje postaja, kamor se blago pošlje, poverjeniku svojega področja.

C. Blago, odpremljeno brez odpreme izkaznic, se bo zaplenilo, proti kupcu in prodajalcu pa strogo kazensko postopalo.

S to naredbo se ne spreminjajo predpisi nanašajoči se na monopolske predmete in na predmete, za katere veljajo predpisi vezane trgovine (n. pr. sol, tobak, vžigalice, sladkor i. t. d.)

Jednako ostanejo v veljavi vse navedbe, ki urejuje trgovski promet z inozemstvom.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 2. maja 1919.

POZIV NA POTPISIVANJE!

Osnova.

Podpisani složili su se, da kao utemeljitelji osnuju sa sjedištem u **Vinkovcima** dioničarsko društvo pod imenom:

„Zora tvornica automobila, motora i gospodarskih strojeva d.d.“

Poduzeće će se baviti proizvodnjom, sastavljanjem, popravkom i prodajom raznih automobila, motora, te motorom tjeranih prometala, gospodarskih sprava i strojeva, zatim će poduzeće proizvodjati i prodavati i pojedine dijelove, osnivati i podržavati ljevaonice, osnivati i podržavati raznovrstna prometna poduzeća, kupovati te preuzimati poduzeća koja se bave kojom od grana društva, osnivati i podržavati tvornice, te preuzimati i podjeljivati zastupstva.

Društvo se utemeljuje na neizvestno vreme.

Temeljna glavica iznašati će predhodno 2 milijuna kruna, a razdeljena će biti na 2.000 komada dionica, koje glase na doznosnika, u nominalnoj vrijednosti od **1.000 kruna po komadu.**

Prema uspjehu subskripcije osnivači, odnosno Konstituirajuća Skupština zadržava sebi pravo povišenja, odnosno smanjenja akcijskog kapitala i broja dionica.

Potpisivanje započimlje dne 5. maja 1919. a dovršiti će se 20. maja 1919.

Kod potpisivanja imade se uplatiti 30 % nominalne vrijednosti na svaku dionicu, kao i u ime troškova utemeljenja K 10— po komadu.

O nadaljnim uplatama odlučiti će Konstituirajuća skupština, na koju će biti potpisatelji pozvani javnim pozivom u Narodnim Novinama. Utemeljitelji pridržavaju sebi pravo imenovati prvo ravnateljstvo na 3 godine. Isto tako pridržaju sebi pravo repartacije subskribiranih dionica po svojoj uvidjavnosti. — Za dionice, koje ne budu dodijeljene, povratiti će se potpisivačeljima uplaćeni iznosi.

Kao mjesta upisivanja fungiraju:

1. Prva Hrvatska Stedionica u Zagrebu i sve njezine podružnice.
2. Hrvatska Eskomptna Banka u Zagrebu i njezine podružnice: Osijek, Vinkovci i Petrinja.
3. Hrvatska Eskomptna i mijenjačna Banka u Brodu n/s i njezine podružnice: Zagreb, Osijek, Djakovo.
4. Supskripcije prima u Ljubljani: Ljubljanska kreditna banka.

Potpisivačeljima biće izdane na ime glaseće potvrde o učinjenim uplatama.

Na temelju ove osnove pozivaju se interesenti, da pristupe naumljenom osnutku.

U Vinkovcima, dne 16. travnja 1919.

U t e m e l j i t e l j i :

Emil Bačoka
mlinar, Vinkovci.
Rudolf Gross
veletrgovac, Vinkovci.
Eugen Felger
posjednik, Vinkovci.

Josip Buschbaher
trgovac, Vinkovci.
Jakob Vinković
strojarski bravar, Vinkovci.
Kosta Ilić
trgovac, Vinkovci.

Kovjanić & Comp.
veletrgovci, Osijek.
Borovitz i Rosenberg
veletrgovci, Vinkovci.
Filip Schön i brat
trgovac, Vinkovci.

Damjan Momčilović
veletrgovac, Vinkovci.
Aleksandar Kapetanić
posjednik, Vinkovci.
Mijo Neuberger
pietač, Vinkovci.

Josip Borovitz
mjernik, Vinkovci.
Emanuel Engel
drvostržac, Vinkovci.
Jovan M. Bosnić
major u m., Vinkovci.

Dr. Aleksander Deutsch
liječnik, Vinkovci.
Lavoslav Abraham
trgovac, Vinkovci.
Pavao Vić
kovač, Vinkovci.

Franjo Buschbaher
draguljar, Vinkovci.